

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/18/2022
Identifikačné číslo spisu: 1315211820
Dátum vydania rozhodnutia: 27.09.2023
Meno a priezvisko: Mgr. Peter Melicher
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:1315211820.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: J. A., narodený X. G. XXXX, bytom Y, X. XXXX/XX, zastúpeného: doc. JUDr. Zuzana Mlkvá Illýová, PhD., advokátka, so sídlom Bratislava - mestská časť Staré Mesto, Grösslingova 6-8 IČO: 52 519 201, proti žalovanému: STANISLAV, s. r. o., so sídlom 900 50 Kráľová pri Senci 61, IČO: 44 408 137, zastúpenému: Advokátska kancelária JUDr. Jozef Holič s. r. o., Bernolákovo Poľovnícka 4, IČO: 51 163 730, o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a iné, vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 42Cpr/32/2015, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 21. júla 2020, č. k. 8CoPr/1/2020-304, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca m á voči žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Rozsudkom z 31. mája 2018, č. k. 42Cpr/32/2015-252 Okresný súd Bratislava III (ďalej len „súd prvej inštancie“) určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru žalobcu zo strany žalovaného listom zo dňa 18. mája 2015 je neplatné, žalobu vo zvyšnej časti o určenie, že žalobca neskončil svoj pracovný pomer na základe výpovede danej zamestnancom a pracovný pomer žalobcu trvá naďalej zamietol a žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania. Žalobou z 3. júna 2015 sa žalobca domáhal voči žalovanému určenia neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru z 18. mája 2015, určenia, že žalobca neskončil svoj pracovný pomer so žalovaným na základe výpovede danej zamestnancom, určenia, že pracovný pomer žalobcu u žalovaného trvá naďalej a náhrady trov konania za zaplatený súdny poplatok.

1.1. Súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia, že žalobca pracoval u žalovaného na základe pracovnej zmluvy č. 2/2012 zo dňa 31. mája 2012 od 1. júna 2012 na dobu neurčitú, s dojednaným druhom práce: predajca pekárenských výrobkov. Podľa potvrdenia o invalidite a miere poklesu vykonávať zárobkovú činnosť, vydaného Sociálnou poisťovňou, pobočka Bratislava dňa 18. marca 2015 bol žalobca uznaný invalidným od 3. marca 2015 s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 60 %. Z písomnej Žiadosti o ukončenie pracovného pomeru z 21. marca 2015 zistil, že žalobca požiadal

žalovaného o ukončenie pracovného pomeru zo zdravotných dôvodov a zároveň požiadal o vyplatenie odchodného a odstúpného. Z písomnosti žalovaného označenej ako „Skončenie pracovného pomeru“, zo dňa 23. marca 2015, mal preukázané, že žalovaný nepristúpil na návrh žalobcu na uzatvorenie dohody o skončení pracovného pomeru a považoval podanie žalobcu (žiadosť z 21. marca 2015) za výpoveď zo strany zamestnanca podľa § 62 ods. 1, ods. 6 ods. 7 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“) s dvojmesačnou výpovednou dobou od 1. apríla 2015 do 31. mája 2015 s tým, že pracovný pomer končí dňom 1. júna 2015. Zároveň z tejto písomnosti vyplývalo, že žalovaný s ohľadom na zníženie pracovnej schopnosti žalobcu na 60 %, od 23. marca 2015 preradil žalobcu na prácu "lepičky nálepiek na tovar", zodpovedajúcej zhoršenému zdravotnému stavu žalobcu a súčasne zmenil odmenu za výkon práce, ktorú určil ako minimálnu mzdu navýšenú o 10 %, tzn. 418,00 eur/mesačne. Žalobca listom z 5. apríla 2015 nesúhlasil s preradením na inú prácu a opätovne navrhol ukončenie pracovného pomeru dohodou a jeho preradenie bez jeho súhlasu považoval za neplatné. Žalovaný listom zo dňa 2. apríla 2015 vyzval žalobcu na výkon ponúknutej práce, ktorá podľa žalovaného zodpovedá zdravotnému stavu žalobcu. Žalobca v liste z 22. apríla 2015 oznámil žalovanému, že nedal výpoveď z pracovného pomeru a mal za to, že jeho pracovný pomer trvá aj naďalej a má vykonávať prácu zodpovedajúcu jeho zdravotnej spôsobilosti. Listom zo dňa 18. mája 2015 žalovaný okamžite skončil pracovný pomer so žalobcom podľa § 68 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce.

1.2. Súd prvej inštancie po právnej stránke vec posúdil podľa § 17 ods. 2, § 47 ods. 1 písm. b), § 59 ods. 1, § 60 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 61 ods. 1, ods. 4, § 62 ods. 1, ods. 2, ods. 6, ods. 7, § 63 ods. 1 písm. c), § 67, § 68 ods. 1 písm. b), § 68 ods. 2, § 69 ods. 1 písm. a), § 69 ods. 3, § 70, § 74, § 77, § 12 ods. 2, § 81 písm. b) Zákonníka práce v spojení s § 16 ods. 1 písm. a), § 16 ods. 2, § 16 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa § 30f zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Konštatoval, že lekárske posudky nie je potvrdenie alebo rozhodnutie Sociálnej poisťovne o invalidite a miere poklesu vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 zák. č. 461/2003 o sociálnom poistení), príp. iné potvrdenie pre účely sociálnych dávok alebo lekárske odporúčania a ani potvrdenia o trvaní a skončení práceneschopnosti. Vo vzťahu k posudzovanej veci uviedol, že vznik nároku žalobcu na invalidný dôchodok od 3. marca 2015, bez vydania lekárskeho posudku na účely zdravotnej spôsobilosti pre výkon dojednávanej práce, nezakladal zákonný dôvod pre skončenie jeho pracovného pomeru u žalovaného zo zdravotných dôvodov a ani pre preradenie žalobcu zamestnávateľom na inú prácu, ani pre uzatvorenie dohody o skončení pracovného pomeru, výpoveď alebo okamžité skončenie pracovného pomeru zo zdravotných dôvodov. Konštatoval, že žalobca po uznaní invalidity, vzhľadom na svoj zdravotný stav, evidentne stratil záujem naďalej u žalovaného pracovať a žiadal listom z 21. marca 2015 žalovaného o skončenie pracovného pomeru. Uvedený písomný prejav vôle žalobcu doručil žalobca konateľovi žalovaného dňa 23. marca 2015, ktorý nepristúpil na dohodu o skončení pracovného pomeru a uvedený prejav vyhodnotil ako výpoveď danú zamestnancom. Za týchto okolností, písomný prejav žalobcu označený ako Žiadosť o ukončenie pracovného pomeru z 21. marca 2015, doručený konateľovi žalovaného dňa 23. marca 2015, podľa obsahu vyhodnotil ako prejav zamestnanca, ktorým chce jednostranne ukončiť pracovný pomer zo zdravotných dôvodov. Vzhľadom na zistené okolnosti uvedený jednostranný prejav žalobcu ako zamestnanca posúdil ako výpoveď danú zamestnancom podľa § 61 ods. 1 a 4 a § 67 Zákonníka práce zo zdravotných dôvodov. Preto uzavrel, že pracovný pomer medzi stranami skončil na základe tohto jednostranného prejavu žalobcu, ktoré posúdil ako platnú výpoveď. Vo vzťahu k tej časti žaloby, ktorou sa žalobca domáhal neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru žalobcu listom žalovaného z 18. mája 2015, dospel k záveru, že neboli z formálneho hľadiska dodržané zákonné hmotnoprávne podmienky ustanovené v § 70 Zákonníka práce ohľadom požiadavky konkrétneho a nezameniteľného skutkového vymedzenia dôvodu skončenia pracovného pomeru, a preto vyslovil neplatnosť tohto právneho úkonu. So zreteľom na uvedené uzavrel, že pracovný pomer žalobcu u žalovaného skončil na základe výpovede zo strany žalobcu, po uplynutí výpovednej doby dňa 31. mája 2015. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s princípom úspechu v konaní podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „C. s. p.“).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti

zmenil tak, že pracovný pomer žalobcu naďalej trvá. V časti zamietnutia žaloby o určenie, že žalobca neskončil svoj pracovný pomer na základe výpovede danej zamestnancom, napadnutý rozsudok potvrdil a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 2/3. Odvolací súd po zopakovaní dokazovania dospel k záveru, že žalobca dôvodne namietal v podanom odvolaní, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnemu záveru, že pracovný pomer sa skončil dňom 31. mája 2015 na základe výpovede z pracovného pomeru danej zamestnancom. Odvolací súd mal za to, že písomný prejav žalobcu v Žiadosti o ukončenie pracovného pomeru zo dňa 21. marca 2015 nemožno podľa obsahu považovať za jednostranné skončenie pracovného pomeru výpoveďou žalobcu a ani jeho výkladom so zreteľom na individuálne okolnosti daného prípadu nemožno presvedčivo prijať záver, že žalobca mal skutočnú vôľu (úmysel) jednostranne ukončiť so žalovaným pracovný pomer. Súd prvej inštancie tak rozhodol v rozpore so skutočnou vôľou žalobcu. Odvolací súd po zopakovaní dokazovania posúdil námietky žalobcu uvádzané v odvolaní za dôvodné a dospel k záveru, že pracovný pomer medzi žalobcom a žalovaným trvá, pretože k jeho skončeniu nedošlo ku dňu 31. mája 2015 výpoveďou žalobcu, a preto rozsudok súdu prvej inštancie, ktorého právne závery boli v tejto časti založené na skutkových zisteniach vychádzajúcich z nesprávneho hodnotenia výsledkov vykonaného dokazovania, zmenil podľa § 388 C. s. p. tak, že žalobe v časti určenia, že pracovný pomer naďalej trvá, vyhovel. V časti zamietnutia určenia, že pracovný pomer žalobcu u žalovaného na základe výpovede danej zamestnancom neskončil, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil podľa § 387 ods. 1 C. s. p., pretože v tejto časti sa žalobca domáhal v rozpore s § 137 C. s. p. určenia (negatívnej) právnej skutočnosti, ktorá nevyplýva z osobitného predpisu (Zákonníka práce). O nároku na náhradu trov (celého) konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 2 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 2 C. s. p.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzoval z § 420 písm. f) C. s. p.

4. Dovolateľ poukázal na to, že odvolací súd nesprávne, nepreskúmateľne a zmätočne posúdil vec, keď konštatoval, že žalobca mal záujem vykonávať dohodnutú prácu u žalovaného (dovolateľa). Dovolateľ v plnom rozsahu namietal arbitrárny, zmätočný a ničím neodôvodnený názor odvolacieho súdu, pričom tento nesprávnym procesným postupom favorizoval žalobcu, aby v rámci formy pozitívnej diskriminácie pomohol zamestnancovi, ktorého považoval za slabšiu stranu sporu. Dovolateľ trvá na tom, že súd prvej inštancie rozhodol v súlade so skutočnou vôľou žalobcu a táto nie je dodatočne ani zameniteľná, ani suplovateľná subjektívnou dikciou odvolacieho súdu. Kategorický imperatív zakladajúci povinnosť orgánov verejnej moci (vrátane všeobecných súdov) vykladať a uplatňovať zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy v súlade s čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky je nevyhnutným predpokladom existencie materiálneho právneho štátu, neoddeliteľnou súčasťou ktorého sú princípy ako právna istota a spravodlivosť a vyplýva zo zásady, ktorou sa riadi ústavný súd, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonosť, ale aj ústavnosť (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 243/2012). Konanie ako celok musí vykazovať znaky spravodlivosti, čo je atribút, ktorý odvolací súd porušil nesprávnym procesným postupom, keď svojim subjektívnym názorom predpokladal existenciu skutočností, ktoré mohli nastať iba v mysli žalobcu, avšak tieto nenastali, čím odvolací súd na seba prevzal úlohu akéhosi „hovorca“ alebo dokonca „obhajcu“ žalobcu, keď odôvodnenie oprel o vyfabulované myšlienky žalobcu, ktoré neboli preukázané a boli prvýkrát vyslovené samotným odvolacím súdom akoby v mene žalobcu, čo je vážne procesné pochybenie a porušenie práva dovolateľa na spravodlivý súdny proces, čím je daný dôvod podľa § 420 písm. f) C. s. p. S poukazom na okolnosť, že odvolací súd nezákonne a bez právneho dôvodu zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že pracovný pomer žalobcu naďalej trvá, dovolateľ navrhuje, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na nové konanie.

5. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie zamietnuť a žiadal priznať mu voči žalovanému náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %. Uviedol, že s dôvodom dovolania nesúhlasí a že rozsudok súdu prvej inštancie považuje za vecne správny.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429

ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

7. Dovolateľ namietal, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, keď odvolací súd zmätočne a nesprávne právne posúdil vec. Nesprávny procesný postup dovolateľ tiež vidí v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu.

8. Podľa § 220 ods. 2 C. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

9. Podľa § 378 ods. 1 C. s. p. na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Podľa § 420 písm. f) C. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Tvrdenia o nesprávnom právnom posúdení zisteného skutkového stavu, v zásade nemožno právne kvalifikovať ako dovolací dôvod podľa 420 písm. f) C. s. p., pokiaľ nedosahujú intenzitu nepreskúmateľnosti, t. j. takú vadu, ktorá neumožňuje dovolaciemu súdu pochopiť spôsob, akým dospel súd nižšieho stupňa k svojmu záveru. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav.

11. Dovolateľ namietal nesprávne právne posúdenie, keď odvolací súd mal za to, že pracovný pomer medzi žalobcom a žalovaným (dovolateľom) trvá naďalej. Podľa dovolateľa pracovný pomer skončil výpoveďou zo strany zamestnanca a preto sa nemožno stotožniť s právnym posúdením odvolacieho súdu, ktorý uzavrel, že nemožno presvedčivo prijať záver o žalobcovej skutočnej vôli (úmysle) jednostranne ukončiť so žalovaným pracovný pomer. Z uvedeného vyplýva, že dovolateľ namietal nesprávne právne posúdenie veci a nie nesprávny procesný postup súdu. Podľa názoru dovolacieho súdu odvolací súd svoj právny názor odôvodnil ústavne konformným spôsobom, a to dostatočne a relevantne, umožňujúc dovolaciemu súdu pochopiť spôsob, akým dospel k svojmu záveru. Odvolací súd dostačujúco odôvodnil, prečo zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že pracovný pomer žalobcu trvá aj naďalej a prečo v časti zamietnutia žaloby o určenie, že žalobca neskončil pracovný pomer na základe výpovede danej zamestnancom, napadnutý rozsudok potvrdil. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, prečo žiadosť žalobcu z 21. marca 2015 nepovažoval podľa obsahu za jednostranné skončenie pracovného pomeru výpoveďou žalobcu, vzhľadom na čo, ako aj ostatné skutočnosti, nebolo možné vyvodiť, že by žalobca mal v úmysle jednostranne ukončiť pracovný pomer.

12. Keďže tvrdenia dovolateľa o nesprávnom právnom posúdení zisteného skutkového stavu nedosahujú intenzitu nepreskúmateľnosti, teda takú vadu, ktorá neumožňuje dovolaciemu súdu pochopiť spôsob, akým dospel súd nižšieho stupňa k svojmu záveru, nemožno tvrdenia dovolateľa v zásade právne kvalifikovať ako dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) C. s. p.

13. Najvyšší súd v zmysle uvedeného odmietol dovolanie podľa § 447 písm. f) C. s. p.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.).

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.